

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๒๓๐๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานสรุปข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๔๔๐ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๖๐๖๙ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๗๙๐๔ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๗๙๑๐ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางสรุปข้อมูลและรายละเอียดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการพิจารณาตามข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรี (๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะในการ
แก้ไขนิยาม “ป่า” และการปฏิรูปกฎหมายป่าไม้ของไทยเพื่อป้องกันการถูกกีดกันทางการค้าของสหภาพยุโรป
มติคณะรัฐมนตรี (๓ มีนาคม ๒๕๖๘) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
เพื่อบูรณาการการจัดการความเสียหายจากช้างป่าและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม มติคณะรัฐมนตรี
(๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
จากปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน กรณีการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายจากประเทศเมียนมา
และเรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีประชาชนที่ถูกอพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ บ้านเวียงหงส์ล้านนา
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ไม่ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสรุปข้อมูล
และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งรวมถึงเรื่อง ข้อเสนอแนะ
ในการแก้ไขนิยาม “ป่า” และการปฏิรูปกฎหมายป่าไม้ของไทยเพื่อป้องกันการถูกกีดกันทางการค้าของสหภาพยุโรป
เรื่อง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อบูรณาการการจัดการความเสียหายจากช้างป่า
และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางส่งเสริมและคุ้มครอง
สิทธิมนุษยชนจากปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน กรณีการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย
จากประเทศเมียนมา และเรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีประชาชนที่ถูกอพยพจากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ
บ้านเวียงหงส์ล้านนา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ไม่ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน รวม ๔ เรื่อง ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเร่งรัดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบโดยด่วน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป
ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๘ รับทราบและมอบหมายให้กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเร่งรัดการดำเนินการ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญคราญ จงธรรมคุณ

(นางสาวปริญญคราญ จงธรรมคุณ)

ผู้อำนวยการกองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๕๒๒ (ณลิขขวัณ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

ตารางสรุปข้อมูลและรายละเอียดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการพิจารณาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
๑	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขนิยาม “ป่า” และการปฏิรูปกฎหมายป่าไม้ของไทย เพื่อป้องกันการถูกกีดกันทางการค้าของสหภาพยุโรป	● กสม. เห็นว่านิยาม “ป่า” ตามกฎหมายป่าไม้ของไทยไม่สอดคล้องกับนิยามที่เป็นสากล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการของไทยในการส่งออกพืชผลทางการเกษตรและสินค้าแปรรูปไปจำหน่ายยังสหภาพยุโรป ● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อ ครม. เพื่อพิจารณามอบหมายให้ ยธ. ทส. และ กษ. ดำเนินการ (๑) แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกัน เพื่อศึกษาผลกระทบจากกฎหมายว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่าของสหภาพยุโรป (๒) แก้ไขนิยาม “ป่า” ให้สอดคล้องกับนิยามสากล และ (๓) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนอยู่ในฉบับเดียว	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗	ทส. กต. กษ. พณ. ยธ. อก. สคก. สกท. และ สสว.	๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗
๒	ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อบูรณาการจัดการความเสียหายจากช้างป่าและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม	● กสม. ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพื่อพิจารณาการศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า สภาผู้แทนราษฎร ขอให้มีการเสนอแนะเชิงระบบไปยังองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกรณีช้างป่าออกจากเขตพื้นที่อนุรักษ์ทำให้เกิด	๓ มีนาคม ๒๕๖๘	ทส. กค. กษ. และ มท.	๘ เมษายน ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ที่อยู่อาศัย และพืชผลทางการเกษตรของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งได้รับคำร้องจากประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบขอให้ตรวจสอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหาย ซึ่ง กสม. เห็นว่าวิธีการรับมือและวิธีการจัดการปัญหาช้างป่าที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ต้องอาศัยการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องบนฐานของการจัดการเชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วมจากรากฐานขึ้นไปสู่ระดับนโยบาย ● กสม. จึงมี ข้อเสนอแนะ มาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางป้องกันและเยียวยาความเสียหายต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการช้างป่า สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหา นิเวศวิทยา และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ดังนี้ ๑. ข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑.๑ ให้ มท. ส่งการให้จังหวัดที่ประสบภัยช้างป่า และยังมี คกก. ช้างป่าระดับจังหวัด			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		แต่งตั้ง คกก. อนุรักษ์และจัดการช้างจังหวัด โดยมี ผวจ. เป็นประธาน มีหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนประชาชนจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และตัวแทนจากภาคประชาสังคม และให้แต่ละอำเภอหรือท้องถิ่นที่ประสบภัยจากช้างป่าแต่งตั้ง คกก. ระดับท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือแผนงานในระดับพื้นที่ให้บรรลุผล ๑.๒ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชร่วมกับกรมพัฒนาชุมชน และ อปท. ที่เกี่ยวข้องจัดเวที แลกเปลี่ยนข้อมูล และแนวทางการจัดการช้างป่าเพื่อติดตาม และประมวลผลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ อาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่า และภาคประชาสังคม ในตำบลที่ได้รับผลกระทบอย่างน้อยทุก ๑๘๐ วัน และจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการเคลื่อนที่ของช้างป่าแบบเป็นปัจจุบันที่ผู้ใช้งานทั่วไปใช้ระบบในการตรวจสอบเพิ่มและแบ่งปันข้อมูลได้ ๒. ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางป้องกัน และเยียวยาความเสียหาย ๒.๑ ระยะเร่งด่วน ให้ กษ. กรมอุทยานแห่งชาติฯ และ ปก. ทหารบก. และทำความเข้าใจกับกรมบัญชีกลางในการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		ผู้ประสพภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์ปลีกย่อยที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึงกรณี “พืชตายหรือเสียหายจากสัตว์ป่า” ๒.๒ ระยะสั้น ให้ กษ. กรมอุทยานแห่งชาติฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมบัญชีกลางร่วมกับสมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย สมาคม อบต. แห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย กำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการป้องกันและเยียวยาตามประกาศ ก.ก.ถ. เรื่อง กำหนดกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ อบท. ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ด้านการแก้ไขปัญหา สัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชนและด้านทรัพย์สินเสียหายและพืชผลทางการเกษตร ที่เหมาะสมกับลักษณะความเสียหายจากช้างป่าที่ไม่ได้เสียหายทั้งไร่อีกครั้งให้แตกต่างจากภัยพิบัติทั่วไป และมีอัตราที่เหมาะสมกับราคาพืชผลชนิดนั้น			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
๓	ข้อเสนอแนะกรณีประชาชนที่ถูกอพยพ จากโครงการขยายเหมืองแม่เมาะ บ้านเวียงหงส์ล้านนา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ ในที่ดิน	● กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีประชาชน ที่เคยอาศัยอยู่ที่บ้านทางสูงว่า ได้รับ ผลกระทบจากการดำเนินโครงการขยาย เหมืองแม่เมาะและโครงการแม่จาง ของ กฟผ. โดย ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ เห็นชอบให้อพยพ ประชาชนบ้านทางสูงไปยังพื้นที่จัดสรร บริเวณบ้านเวียงหงส์ล้านนา หมู่ที่ ๑๒ ต. แม่เมาะ อ. แม่เมาะ จ. ลำปาง แต่ กฟผ. และ นร. (ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล กฟผ. ในขณะนั้น) ไม่ดำเนินการให้ประชาชน กลุ่มดังกล่าวได้รับเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้เสียโอกาสในการถือครองที่ดิน ไม่สามารถพัฒนาด้านเศรษฐกิจหรือสร้าง สิ่งปลูกสร้างอื่นได้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ ● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะให้ ครม. พิจารณา มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ ๑. เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เมาะ บางส่วนซึ่งเป็นพื้นที่รองรับการอพยพ ๒. ออกเอกสารสิทธิเฉพาะในส่วนที่อยู่อาศัย ให้กับประชาชนบ้านเวียงหงส์ล้านนา หมู่ที่ ๑๒ ต. แม่เมาะ อ. แม่เมาะ จ. ลำปาง	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘	ทส. กษ. พน. มท. และผู้ว่า กฟผ.	๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
๔	ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จากปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน กรณีการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกก และแม่น้ำสายจากประเทศเมียนมา	● กสม. เห็นว่าสถานการณ์การปนเปื้อนมลพิษ ในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายทวีความรุนแรงขึ้น โดยมีสาเหตุหลักจากการทำเหมืองแร่ทองคำและ แร่แร่ไรต์ของบริษัทเอกชนที่ไม่ทราบ สัญชาติบริเวณต้นแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย ในรัฐฉาน ประเทศเมียนมา มีการสกัดแร่ด้วย สารเคมีอันตราย ทำให้มีดินและกากแร่ ปนเปื้อนโลหะหนัก (สารหนู แคดเมียม โปรท) ชะล้างลงสู่แม่น้ำสายหลักและไหลเข้าสู่ ประเทศไทย ส่งผลให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำกก และแม่น้ำสายเสื่อมโทรมลงอย่างมาก ซึ่งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการละเมิดสิทธิ ของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อม ที่สะอาดปลอดภัยต่อสุขภาพ และมีความยั่งยืน และต่อสิทธิในการมีมาตรฐานการครองชีพ ที่เพียงพอ ● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ ดังนี้ ๒.๑ มาตรการภายในประเทศ ได้แก่ ๑) ให้กรมควบคุมมลพิษประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเพิ่มความถี่ของ การเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดิน	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘	ทส. ประธานกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สทช. (กก. และเลขานุการ คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) กท. กต. กก. กษ. มท. สธ. สงป. สทช. และ ผวจ. เชียงราย (ประธานกรรมการ กลุ่มน้ำโขงเหนือ)	๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		ในพื้นที่เสี่ยง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติ ตนที่เหมาะสม ๒) ให้ สธ. (โดยกรมควบคุมโรค กรมอนามัย และสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด) ตรวจสอบสุขภาพและคัดกรองโรคที่อาจ เกิดจากโลหะหนัก (โดยเฉพาะสารหนู) ให้แก่ประชากรกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่อย่างเร่งด่วน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๓) ให้ กปน. อบท. และ มท. เร่งจัดหาน้ำดื่มสะอาดสำรองสำหรับประชาชน ในพื้นที่ที่ประสบภัย ๔) ให้ กษ. กก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมิน ผลกระทบเบื้องต้นต่อภาคเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว และกำหนดมาตรการ ช่วยเหลือเยียวยาเฉพาะหน้าแก่ผู้ได้รับ ผลกระทบ ๕) สนับสนุนงบประมาณสำหรับ การจัดสารพิษและฟื้นฟูแหล่งน้ำ ที่ปนเปื้อน และ ๖) ให้ กกก.กลุ่มน้ำโขงเหนือ เป็นหน่วยประสานงานหลักและเสนอ ให้ กกก. ทรัพยากรน้ำแห่งชาติแต่งตั้ง หรือ ปรึ บ ปรึ ง องค์กร ปรึ ก ปรึ ก ของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับ จ. เชียงราย และ จ. เชียงใหม่ ๒.๒ มาตรการระหว่างประเทศ ได้แก่ ๑) ให้ กต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ เจรจากับประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		เพื่อให้ยุติการประกอบกิจการเหมืองแร่ ที่เป็นต้นเหตุของมลพิษโดยเร็วที่สุด ๒) ให้ กต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลักดันให้ประเทศในภูมิภาคกำหนดแนวทาง ความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษข้าม พรมแดน			